

Un portret incomplet al lui Oskar Kokoschka

Retrospectiva de la Guggenheim Bilbao a rebelului artist vienez din secolul XX prezintă peste 120 de lucrări, dar ne lasă cu dorința de mai mult.

Michael Glover

Dificultatea expunerii de artă la muzeul Guggenheim Bilbao constă în faptul că arta este întotdeauna în competiție cu clădirea însăși și, în cele mai multe cazuri, clădirea câștigă. Există o problemă suplimentară: în acea etapă de planificare, nu s-a acordat prea mult timp și nu s-a reflectat suficient asupra galeriilor care ar trebui să fie amenajate în spațiile sale interioare.

Cum ar putea un roi de semne negre, inspirate de mescalina, de Henri Michaux, să zicem, să reușească? Nu a reușit. Asta a fost în 2018.

Așa că sentimentul nostru de uimire se încheie atunci când părăsim atriumul (și vertiginoasele pasarele curbe care atârnă de el) și intrăm în cele patru așa-numite "galerii clasice", care expun în prezent o retrospectivă considerabilă - aproximativ 120 de lucrări în total, majoritatea picturi - a unui rebel vienez cu numele plăcut sincopatic de Oskar Kokoschka. Kokoschka (1886-1980) a început ca un imitator blând și relativ docil al Art Nouveau-ului vienez, cu atracția sa decorativă primordială caracteristică.

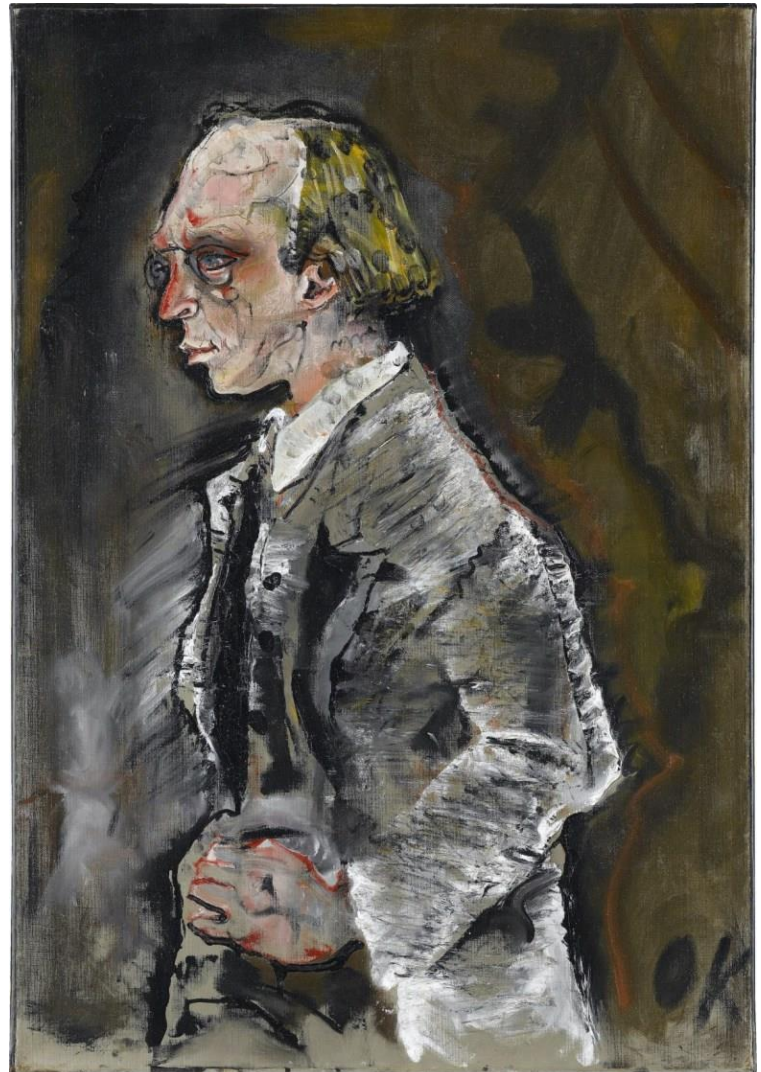
Traducere AG - SAGA

Dar, la mijlocul anilor 20, totul s-a schimbat. A creat o serie de portrete care au ajuns să îi definească modul de atac de la început până la sfârșit. Puteți să-i spuneți crud dacă doriți - catalogul pare să favorizeze acest cuvânt - dar ideea de crud este prea largă și, ei bine, prea crudă. Abordarea sa este foarte calculată și foarte densă. (Asta nu înseamnă că nu favorizează și lipsa de finisaj pentru a adăuga o notă de improvizație rătăcitoare).

Cel mai bun mod de a începe este să te uiți, cu atenție, la un tablou care te confruntă pe un perete de petrecere când intri în prima galerie. Acest portret, al unui psihiatru elvețian pe nume Auguste Forel (1910), posedă un fel de intensitate sălbatică, o nervozitate ciudată, în realizarea sa, o încercare nu atât de a privi, cât de a vedea în, și aproape prin.

Pe lângă pensulații, Kokoschka a frecat, și a tot frecat și s-a lăsat zgâriat cu degetele pentru a defini calitatea feței acestui bărbat în vârstă. Rezultatul pare alarmant de încețoșat, ca și cum personajul ar ieși dintr-o ceață a sa. Mâinile au toată osatura exagerată a unui El Greco. Sprâncenele sunt încordate, înalte și tensionate, iar privirea este curios de precaută. Este ca și cum bărbatul este în același timp nemișcat și în mișcare...

Persoanei care stătea cu el nu i-a plăcut. Tensiunea captată de pictor părea să fi dezvăluit dovezi ale unei crize, credea el. Mai târziu în viață, acea criză s-a produs. Această pictură, profundă și sălbatică în toată rătăcirea ei, surprinde la perfecție tot ce are mai bun Kokoschka.

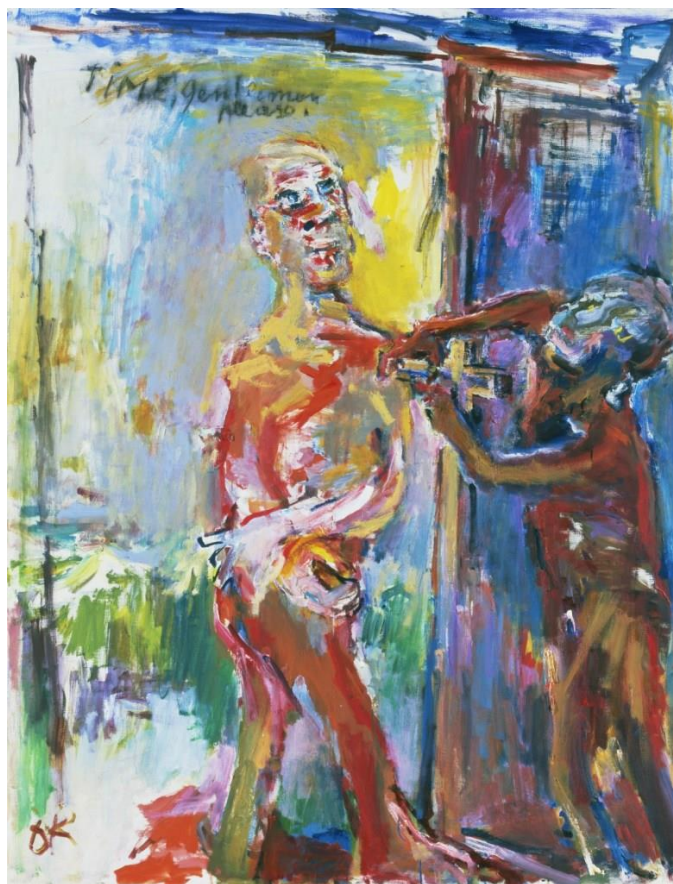
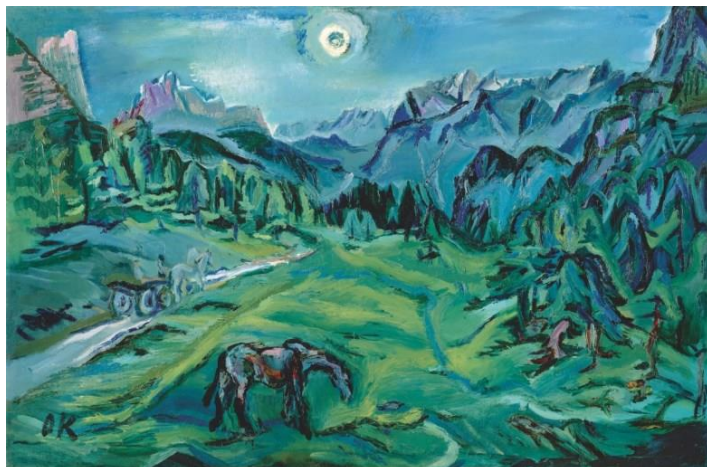
Expoziția, în mod liber cronologic, ne poartă prin anii de la Viena, Berlin, Dresda, Praga și Londra. Kokoschka este rănit grav în Primul Război Mondial. Galeristul Paul Cassirer îl angajează în anii 1920, ceea ce îi asigură câțiva ani de stabilitate financiară - și oportunități de a călători în afara Europei. În 1930, pictează "Pești pe plaja din Djerba", o încrengătură de coșmar de creaturi gigantice. Experimentele sale cu peisajele sunt uneori inspirate de cubism, altelei bătute de utilizarea dramatică a culorilor înalte. Portretele și autoportretele sale continuă să fie o preocupare singulară. În 1937, după ce a fost condamnat de naziști pentru că era un așa-numit artist "degenerat", se pictează pe sine însuși la Praga, într-un cadru pastoral, cu brațele încrucișate, cu un aer brutal și sfidător. Tabloul se numește "Autoportretul unui artist degenerat".

Galeria finală este prea mare, neclară în traiectoria sa, găzduind prea multe decenii de muncă, prea multe locuri și prea multe teme. Ea ne prezintă diverse lucrări târzii în care puterile sale artistice sunt în declin, iar el se repetă. Nu reușește să prezinte pe deplin opera sa din timpul războiului.

Pentru a vedea o fotografie a omului în acțiune, trebuie să ieșim din galerie și să mergem de-a lungul pasarelei, în stânga, unde există mult mai multe informații pedagogice despre ceea ce l-a inspirat. De ce aici? De ce să nu încorporăm cu îndemânare măcar o parte din acest material în panourile de perete din interiorul expoziției? Îl vedem, de asemenea, pictând în sfârșit, în șort, la bătrânețe. Rebelul vienez pare dezamăgitor de îmblânzit și respectabil - și respectat.

Atunci, unde să mergem pentru a-l vedea pe Kokoschka așa cum merită să fie văzut? La Galeria Courtauld din Londra, unde o expoziție a uriașelor sale picturi "Prometeu"

sunt expuse publicului pentru prima dată, completate de minunatele fotografii ale lui Lee Miller cu el în acțiune, în care artistul, în șortul său lung, arată ca o încrucișare între un comediant cu fața roșie și umflată și un măcelar.

Dresda

Oskar Kokoschka, "Self-Portrait of a 'Degenerate Artist'" (1937), oil on canvas; National Galleries of Scotland, on loan from a private collection

